

NIE JE RECYKLÁCIA AKO RECYKLÁCIA

eko-organizácie varujú
pred zámerom pochybného
investora v Prakovciach

#BreakFreeFromPlastic

Komunita Vrginmost a Zelena akcija vyjadrujú solidaritu s Prakovcami proti sprevádzkovaniu škodlivého zariadenia na spracovanie plastového odpadu

Komunita Vrginmost v Chorvátsku a environmentálna organizácia Zelena akcija (Priatelja Zeme Chorvátsko) vyjadrujú svoju silnú solidaritu s obyvateľmi Prakoviec na Slovensku, ktorí čelia príchodu preukázateľne škodlivej prevádzky na recykláciu plastov, ktorá predtým fungovala vo Vrginmoste.

Vrginmost, marginalizovaná komunita už postihnutá vojnou a zemetraseniami, pocítila vážne negatívne následky z tejto prevádzky, ktorá sa nachádzala len 100 metrov od školy a škôlky. Na rozdiel od počiatočných sľubov o vytvorení pracovných miest a operácií opísaných v získanom povolení – ako je zber a triedenie plastového odpadu – závod spracovával rôzne druhy zmiešaného plastového odpadu vrátane elektroodpadu za vysokých teplôt. Obyvateľov vystavil intenzívnym a nepríjemným zápachom, ktoré spôsobovali podráždenie dýchacích ciest, vracanie a prípady vykašliavania krvi. Komunita tiež čelila výraznému nárastu dopravy, keďže denne prepravovalo plastový odpad viac ako 50 veľkých nákladných vozidiel, a neustálej hlukovej záťaži vrátane nočnej prevádzky. Obyvatelia si nemohli otvoriť okná kvôli neznesiteľnému zápachu z roztavených plastov a mali obavy z konzumácie dopestovanej zeleniny a ovocia vo vlastných záhradách.

Odborná analýza preukázala potenciálne dlhodobé zdravotné riziká vrátane neplodnosti, potratov a rakoviny. Napriek početným hláseniam, ktoré Zelena akcija a komunita podala príslušným chorvátskym orgánom, chýbala primeraná reakcia a vyvodenie zodpovednosti. Miestni aktivisti, ktorí dokumentovali nezákonné aktivity prevádzkovateľa, čelili tlaku a zastrašovaniu. Nakoniec na pokyn štátnej inšpekcie príslušný orgán ukončil prevádzku zariadenia. Doteraz nikto nebol braný na zodpovednosť za značné škody na životnom prostredí spôsobené vo Vrginmoste.

S hlbokým znepokojením sme sa dozvedeli, že tá istá spoločnosť po zatvorení továrne v Chorvátsku, teraz zriaďuje obdobnú prevádzku v Prakovciach. Naliehavo žiadame slovenské orgány, aby prihliadli na zlé meno tohto prevádzkovateľa, zobrali do úvahy naše skúsenosti a uprednostnili zdravie a blaho svojich občanov a ochranu životného prostredia pred falošnými sľubmi tohto prevádzkovateľa.

Naliehavo vyzývame dotknuté slovenské orgány, aby prijali okamžité a rozhodné opatrenia na ochranu obce Prakovce a životného prostredia!

Na základe horeuvedených skutočností sa k výzve chorvátskych organizácií pripájajú i Priatelia Zeme – SPZ a miestna komunita v Prakovciach spolu so starostom obce Prakovce.

Spoločne urgentne žiadame Slovenskú inšpekciu životného prostredia, aby vykonala kontrolu priestorov priemyselného podniku v Prakovciach, kde je s najväčšou pravdepodobnosťou nelegálne nainštalované zariadenie na recykláciu plastového odpadu.

Ďalej žiadame Ministerstvo životného prostredia SR, aby:

- vykonalo nezávislé posúdenie vplyvov na životné prostredie (EIA), ktoré dôkladne zhodnotí dlhodobé environmentálne a zdravotné riziká vrátane znečistenia ovzdušia, vody, pôdy a hluku a vplyvu dopravy,
- kriticky preskúmalo zdokumentované negatívne vplyvy a prevádzkovú históriu tohto investora vo Vrginmoste. Jeho prevádzka spôsobila vážne znečistenie ovzdušia, vody, pôdy, ale aj hluk a nadmernú dopravu, čo potvrdilo hrubé ignorovanie environmentálnych predpisov zo strany prevádzkovateľa,
- uprednostnilo zdravie a blahobyt obce Prakovce a zabezpečilo ich plnohodnotnú účasť na rozhodovacích procesoch - nedostatočná reakcia chorvátskych orgánov na podnety ohľadom poškodzovania životného prostredia sa nesmie opakovať.

Zelena akcia a komunita Vrginmost sú pripravené podeliť sa o svoje skúsenosti a dokumentáciu s obyvateľmi Prakoviec a slovenskými úradmi. Naliehavo žiadame o zodpovednú reakciu, aby sa zabránilo opakovaniu environmentálnej nespravodlivosti.

Nedovoľte, aby tvrdenia o ekonomických výhodách išli na úkor verejného zdravia a zdravého životného prostredia.

V solidarite s obyvateľmi Prakoviec!

Dora Sivka, Zelena Akcija (Friends of the Earth Croatia)

Branislav Moňok, Priatelia Zeme – SPZ (Friends of the Earth – SPZ, Slovakia)

Break Free From Plastic

Mgr. Róbert Weisz, starosta obce Prakovce

Mgr. Zuzana Kóňová, zástupkyňa miestnej aktívnej komunity v Prakovciach

Kontakt pre médiá:

Ing. Monika Medovičová, medovicova@priateliazeme.sk, 0904 828 808

[Break Free From Plastic](#) je globálne hnutie združujúce viac ako 3,000 organizácií, ktoré presadzujú trvalé riešenia na znečistenie životného prostredia plastmi a požadujú obmedzenie používania jednorazových plastov. V Európe má hnutie 128 členských organizácií pôsobiacich v 37 krajinách.